

Wpływ agresji Rosyjskiej na Ukrainę na sytuację polityczną Europy

Federacja Rosyjska rozpoczęła pełnoskalową inwazję na terytorium Ukrainy ponad dwa lata temu. Przez ten czas naród ukraiński pozostaje nieugięty wobec najeźdźcy a sytuacja polityczna w Europie jest cały czas dynamiczna - w dużej mierze na skutek trwającej wojny w bezpośrednim sąsiedztwie Unii Europejskiej. A przez te ostatnie dwa lata nastąpiło wiele zmian, które należałoby podsumować i przeanalizować.

Ugrupowania prorosyjskie i antyeuropejskie

W państwach Unii Europejskiej znajdziemy sporo ugrupowań o orientacji prorosyjskiej - często przy silnym eurosceptycyzmie czy nawet antyeuropejskim (antyunijnym) podejściu do polityki międzynarodowej. Ale poza ugrupowaniami politycznymi, znajdziemy również rzeszę think-tanków, ruchów niepodległościowych, gazet czy fundacji, których działanie mocno zmieniło się po pierwszych miesiącach kampanii wojennej Władimira Putina.

Do ugrupowań, które jeszcze parę lat temu wiele osób określało jako proputinowskie zaliczyć można między innymi francuskie Zjednoczenie Narodowe czy Bracia Włosi z Giorgią Meloni na czele. Obydwie te grupy przez ostatnie miesiące przeszły w stronę centroprawicy, rozpoczęły proces dogadywania się z Europejską Partią Ludową i mogą stać się członkami większości europarlamentarnej. W tym momencie ciężko nazwać Giorgię Meloni i Marine Le Pen polityczkami eurosceptycznymi czy antyeuropejskimi. Bliżej im do określenia "eurorealistek", które krytycznie patrzą na niektóre zjawiska i pogłębianie się integracji europejskiej, lecz nie są przeciwne pomysłowi zjednoczonej Europy.

Na naszym "Polskim podwórku" znaczące zmiany zaszły nie w partiach, lecz w fundacjach i gazetach. Początkowo bardziej przychylne partii Konfederacja gazety Do Rzeczy oraz Tygodnik Sieci zmieniły swoją orientację na obóz rządzący Zjednoczonej Prawicy. Działalność Fundacji Instytutu na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris przestały być aż tak głośne i medialne.

Europa się skonsolidowała i uniezależniła, sojusze rozszerzyły a scena polityczna przesunęła. Neutralni porzucili neutralność w imię europejskich wartości a prorosyjskie ugrupowania osłabły lub zmieniły swoją orientację na bardziej europejską i centroprawicową.

Unia Europejska - Gospodarcza, polityczna czy wojskowa?

Na te pytanie odpowiedź można znaleźć w traktatach, które określają Unię Europejską jako organizację gospodarczo-polityczną. Jednak rzeczywistość odpowie nam na te pytanie zgoła inaczej. Przecież nie tak dawno temu, bo 1 lutego Charles Michel, przewodniczący Rady Unii Europejskiej poinformował, że przywódcy wszystkich 27 państw członkowskich UE zgodzili się na pakiet pomocowy dla Ukrainy w wysokości 50 miliardów euro.¹ I wszyscy z tych przywódców mieli świadomość, że będą to pieniądze, które jeżeli nie zafundują Ukrainie wyposażenia wojskowego bezpośrednio, to załatają luki budżetowe, które na zakup broni nie pozwalały wcześniej.

1

https://x.com/CharlesMichel/status/1753001809268920719?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etw%7Ctwtterm%5E1753001809268920719%7Ctwgr%5E092f7279536a09325f02d34d09b431afb5411231%7Ctwcon%5Es1_&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.bankier.pl%2Fwiadomosc%2FJest-z-goda-na-unijny-pakiet-wsparcia-dla-Ukrainy-27-przywocow-zgodzilo-sie-50-mld-eure-8688636.html

Również przekazywanie wsparcia wojskowego w formie materialnej - czyli poradzieckich samolotów, pocisków i wyrzutni rakiet było nie tylko elementem agendy państw europejskich środkowo-wschodniej, ale również najważniejszych postaci Unii Europejskiej.

W marcu 2021 roku utworzono Europejski Fundusz na rzecz Pokoju, który zastosowanie znalazł niespełna rok później. Bezpośrednio Ukrainie przekazano 500 milionów euro z tego funduszu. Od lutego 2022 do lutego 2023 z tego funduszu, w ramach 7 pakietów wsparcia wojskowego przekazano materiały o wartości 3.6 miliarda euro. Kolejne 2 miliardy euro przeznaczono na wykup i produkcję pocisków artyleryjskich używanych przez Ukraińskie siły zbrojne. Natomiast rozpoczęta w październiku 2022 roku Europejska Misja Wsparcia Wojskowego polega na szkoleniu Ukraińskich żołnierzy przez wojskowych z państw członkowskich Unii Europejskiej. I to z inicjatywy Unii Europejskiej powstał ten program.²³

Wszystkie te działania pokazują jasno, że Unia Europejska to już od dawna wiele więcej niż wspólny rynek, polityka celna i zagraniczna. To również koordynacja wysiłków militarnych na rzecz obrony Ukrainy - a co za tym idzie, potencjalnie państw członkowskich.

Niezależność energetyczna

Jednym z najsilniejszych narzędzi Federacji Rosyjskiej przeciwko państwom europejskim była ich zależność od Rosyjskiego gazu czy ropy. Jednakże zależność od Rosyjskiego gazu, wynosząca w 2021 roku 45% (tj. 45 procent gazu używanego przez państwa członkowskie pochodziła z Rosji) do zaledwie 15% w roku 2023.⁴ Podobnie sytuacja wygląda w przypadku ropy, której import spadł z poziomu 21.6% całej importowanej do UE ropy w 2022, do zaledwie 4% w tym samym okresie w roku 2023.⁵

Podsumowanie

Po spojrzeniu na przybliżone powyżej aspekty, można stwierdzić, że Europa uciekła od Putina. Dawni sojusznicy uznają teraz wspólną europę, za drogę w przyszłość, gaz kupujemy od strategicznych sojuszników, zamiast przeciwników, stawiamy na niezależność i rozwijamy potencjał wojskowy.

Wszystko, jako zjednoczona Unia Europejska, która dawno nie była tak zgodna w kluczowych kwestiach, jak dziś, w przeddzień wyborów do Parlamentu Europejskiego.

² https://www.eeas.europa.eu/eeas/european-peace-facility-epf_en

³ https://www.eeas.europa.eu/eeas/european-peace-facility-epf_en#85039

⁴ https://energy.ec.europa.eu/news/focus-eu-energy-security-and-gas-supplies-2024-02-15_en

⁵

<https://www.euronews.com/my-europe/2023/09/25/eu-slashed-imports-of-russian-energy-in-second-quarter-of-2023-eurostat>